

De Oost-Indische kers

Meer dan alleen een drachtplant

Tekst en foto's Abe Maaijen

Wanneer de bijen met volle oranje en citroengele boodschappentassen aankomen op de vliegplank van mijn kasten bloeit de Oost-Indische kers weer. Mijn vrouw verzorgt onze moestuin en is dol op deze plant, net als de bijen overigens. Ik heb de plant pal voor mijn kasten gezaaid en lig regelmatig op mijn knieën om foto's te maken. Nu het winter is heb ik eens op een rijtje gezet wat er allemaal over deze superplant aan kennis te vinden is.

Oorsprong

De Oost-Indische kers (*Tropaeolum majus*) is een eenjarige plant uit de familie Tropaeolaceae. De gladde, grauw-groene bladeren lijken wel wat op een wapenschild. Dat heeft aan de naamgeving bijgedragen, want de botanische naam *Tropaeolum* is afgeleid van het Latijnse woord

Het stuifmeel is duidelijk zichtbaar aan de pootjes van de bijen

Oost-Indische kers voor mijn kasten. Een vrolijk gezicht!

'tropaeum', dit woord verwijst naar een met wapens behangen boom als een teken van de overwinning. De plant komt oorspronkelijk uit het Andesgebied van Peru en Bolivia en is dus gewend aan een hooggebergteklimaat. Geen wonder dat de plant van zon houdt en een voorkeur heeft voor een vochtige bodem.

Oost-Indische kers is een rijkbloeiende, eenjarige plant. Hij bloeit de hele zomer en groeit dan soms meterslang kruipend over de grond of klimmend in een ander gewas. Bij de eerste nachtvorst is het afgelopen met de Oost-Indische kers, de plant sterft geheel af.

Het is een heel makkelijke plant die in iedere tuin of balkon past, heb je haar eenmaal gezaaid dan komt ze ieder jaar weer terug dankzij de vele zaden die ze in het najaar laat vallen. Mijn vrouw raapt ieder jaar voor de zekerheid zelf de zaden. Ze droogt ze en zaait ze op de plekken waar zij ze graag weer ziet verschijnen. Uiteraard pas na de laatste nachtvorst in mei in de volle grond. Per vierkante meter zijn twintig zaadjes wel voldoende. In een pot kun je met drie of vier zaden toe.

Waarde voor bijen en vlinders

De Oost-Indische kers is een drachtplant voor zowel nectar als stuifmeel. De drachtwaarde van beide wordt aangegeven als 2 op een schaal van 5.

De bloemen bevatten zowel de mannelijke als vrouwelijke delen en worden door insecten zoals (wilde) bijen en hommels bestoven en is daarmee voor veel insecten een zeer welkome tuinplant.

Voorals koolwitjes gebruiken de Oost-Indische kers als waardplant. De rupsen zijn dol op de bladeren. Van een Duitse imker heb ik ooit geleerd deze plant rond de bijenkasten te zaaien. Er zou een duidelijke afname van varroa te bemerken zijn. Ik heb er geen wetenschappelijk onderzoek naar gedaan, maar het geeft in ieder geval een vrolijke aanblik.

Waarde voor de moestuin

De bloemen van de Oost-Indische kers houden met hun geur slakken op afstand, al zijn slakken wel dol op de jonge zaailingen. Luizen weten de plant goed te vinden en komen dan minder op de andere moestuinplanten af. Wanneer ze in de buurt van de koolplanten groeien, kun je de kool op die manier tegen luizen beschermen. Op dezelfde manier kun je ze gebruiken rond fruitbomen.

Verse zaden kun je innemen als kappertjes

Koolwitjes gebruiken de Oost-Indische kers als drachtplant

Ook als keukenkruid heeft ze haar waarde. De plant is geheel eetbaar. De smaak is wat peperig of lijkt enigszins op mierikswortel. De zaden kun je innemen en als kappertjes gebruiken, de bloemen doen het goed als eetbare decoratie en de bladeren kun je aan salades toevoegen.

Medicinale eigenschappen

Volgens kruidenskundigen werkt de Oost-Indische kers antibiotisch. Als aftreksel kan het bij hoest, verkoudheid of infecties worden gebruikt. ●

Recepten zijn er eenvoudig te vinden op het internet: www.natuur-keuken.nl/eten/oost-indische-kers-een-plant-voor-meer-als-alleen-decoratie/

Bronnen

www.bienenroute.de/trachtpflanzen

nl.wikipedia.org/wiki/Oost-Indische_kers

Zoet, K., 2002. Van imker tot imker. Bijen: maandblad voor imkers, 11(2022)10: 268 - 269